

Χρεώσεις*

Την Τετάρτη, 9/4., ημέρα γενικής απεργίας (μετά από υπαναχωρήσεις δηλώσεων που πιθανόν απηχούν διαφορετικές εκτιμήσεις στο οικονομικό επιτελείο) η χώρα λίγες μέρες πριν το γιορτασμό της ηρωικής εξόδου του... Μεσολογγίου πραγματοποίησε την δική της έξοδο στις αγορές χρήματος: Το υπουργείο Οικονομικών ανακοίνωσε ότι η Ελληνική Δημοκρατία έδωσε εντολή σε διεθνείς τράπεζες για επικείμενη 5-ετη ομολογιακή έκδοση «αναφοράς-benchmarking» σε ευρώ και υπό το αγγλικό δίκαιο. Η συναλλαγή αναμένεται να τιμολογηθεί και να λάβει χώρα στο άμεσο μέλλον.

Το ποσό της έκδοσης θα ανέρχεται σύμφωνα με πληροφορίες σε τουλάχιστον 2 δισ. ευρώ. Η διαδικασία αναμένεται να ξεκινήσει αύριο στο Λονδίνο όπου οι δύο ανάδοχοι τράπεζες η J P Morgan και η Deutsche Bank θα ανακοινώσουν το άνοιγμα του βιβλίου των προσφορών (book building).

Η αυτονόητη και αυταπόδεικτη στήριξη της κυβέρνησης Σαμαρά είναι το πρώτο δεδομένο αυτής της κίνησης εν όψει εκλογικής αναμέτρησης. Από μόνη της αυτή η διάσταση εξηγεί προφανέστατα τον χρόνο μέσα στον οποίο αποφασίστηκε -από τους ιμπεριαλιστές για να εξηγήμαστε- η «έξοδος». Δεν αρκεί όμως για να καλύψει μια τελικά συνολική απόφαση. Εξ άλλου όλοι οι εμπλεκόμενοι δανειστές γνωρίζουν την πραγματικότητα του ελληνικού δημόσιου χρέους, έχουν γνώση της «ζημιάς».

Με την πρώτη ματιά διακρίνει κανείς αρκετά στοιχεία που δεν δικαιολογούν ακόμα και από αστική άποψη και αφού διαβεί κανείς τον χρονικό ορίζοντα των εκλογών, τους πανηγυρισμούς. Φυσικά δεν μιλάμε για το λάο...

Το πρώτο στοιχείο εντοπίζεται στο ότι «κουμπάροι» αυτού του συμφωνημένου συναιεσιού είναι από τη μια ο υπερατλαντικός «τομέας» και από την άλλη ο γερμανικός μέσω δύο πολύ σημαντικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Για τις ΗΠΑ η παγκόσμιας εμβέλειας JM και για την Γερμανία η κεντρική της τράπεζα.

Το δεύτερο- κραυγαλέο -στοιχείο που διαφαίνεται στην ίδια την ανακοίνωση είναι ότι η «έξοδος» και ο δανεισμός από τις χρηματαγορές θα πραγματοποιηθούν με βάση το αγγλικό δίκαιο. Προσοχή! Εδώ δεν έχουμε να κάνουμε με κούρεμα όπου επιβάλλονται στον δανειζόμενο -και αυτό πάλι καταχρηστικά, αλλά γίνεται -όροι επαχθείς. Εδώ έχουμε δανεισμό κράτους που πραγματοποιείται με όρους χειρότερους από αποικιακούς. Κάτι τέτοιο αποτελεί εκτός των άλλων και κριτήριο πόσο πιστεύουν οι δανειστές -και των δύο πλευρών του Ατλαντικού- στη βιωσιμότητα του χρέους και πόσο εμπιστεύονται τους διαχειριστές και τους εντολοδόχους τους.

Το τρίτο στοιχείο είναι ότι το επιτόκιο δανεισμού αναλογικά είναι μεγαλύτερο από τον μέχρι τώρα δανεισμό της χώρας γιατί αφορά ένα πολύ μικρό μέρος του χρέους. Τα σαφώς μεγαλύτερα ποσοστά επιτοκίων δανεισμού των χρόνων που ακολούθησαν την προσφυγή της χώρας στο ΔΝΤ το 2010 και ειδικά εκείνα του 2011 προς 2012, αφορούσαν το σύνολο του χρέους. Αυτή η μαθηματική αναλογία διαφεύγει από τις πρώτες θορυβώδεις αναλύσεις.

Η τέτοιων διαστάσεων συμφωνία αντανακλά στοχεύσεις και σχεδιασμούς των ιμπεριαλιστικών επιτελείων

ΗΠΑ- Γερμανίας που ξεπερνούν την -αυτονόητη- «ψήφο εμπιστοσύνης των αγορών» στην κυβέρνηση η οποία διαφυλάττει τα κοινά όσο και... αντικρουόμενα συμφέροντα τους και φυσικά χρειάζεται την στήριξη τους προκειμένου να αντιμετωπίσει το μέτωπο της κοινωνικής απόγνωσης και απελπισίας που έχουν δημιουργήσει εσωτερικά τα διαδοχικά μνημόνια μέχρι τώρα (και όπως στο μέλλον ονοματιστούν).

Εξ άλλου δια των λόγων του επικεφαλής του ευρωπαϊκού μηχανισμού στήριξης (EMS) Ρέντλιγκ -αλλά και με την απλή λογική- οι όροι του δανείου ουδόλως ελαφρύνουν το χρέος. Με επιτόκιο 5,5%, σχεδόν διπλό από αυτό που δανείζει ο EMS και εμφανώς πιο υψηλό από τα ομολογιακά δάνεια που πρόσφατα πήραν με τις δικές τους «εξόδους» στις αγορές χρήματος οι ... συνασθενείς Πορτογαλία και Ιρλανδία, η χώρα και ο λαός μάλλον φορτώνονται νέα βάρη. Αλλά και η απλή λογική -που προαναφέρθηκε- δεν μπορεί να εξηγήσει πως πριν τέσσερα χρόνια με χρέος στο 120% του ΑΕΠ η Ελλάδα ... καταψηφίζονταν ενώ τώρα με χρέος πάνω από 175% του ΑΕΠ παίρνει ψήφο εμπιστοσύνης από τις περίφημες «αγορές»!

Για τις τελευταίες βέβαια έχουμε ξαναγράψει πως έχουν ονοματεπώνυμο. Πως παρόλη την αναρχία της κρίσης και τον ενδοιμπεριαλιστικό ανταγωνισμό δεν ενεργούν πάντα και τόσο τυφλά. Σήμερα πια γνωρίζουμε πως η εκκίνηση για την απομόχλευση της φούσκας του 2008 είχε προαναγγελθεί ένα χρόνο πριν και πως η Lehman Brothers «δόθηκε» κανονικά από τις νομισματικές αρχές των ΗΠΑ. Γνωρίζουμε πως η εκλογή Ομπάμα και η επανεμφάνιση ευρωατλαντικής γραμμής έπαιξαν σημαντικό ρόλο προκειμένου να παρθούν τα ενιαία μέτρα του τότε G20 και πως η αντιπαράθεση γύρω από την κίνηση κεφαλαίων ΗΠΑ-Γερμανίας επηρέασε σημαντικά τα «αδιέξοδα» στην αντιμετώπιση του ελληνικού χρέους και τις «παράλογες» λύσεις που επιλέχθηκαν. Όμως τελευταία από αυτή την αμερικανογερμανική αντιπαράθεση έχει απομείνει μια... άχλη ή καλύτερα οι αντιθέσεις φαίνεται εσπευσμένα να καλύφθηκαν κάτω από το... χαλί. Υπό το βάρος των εξελίξεων και της όποιας σύμπλευσης στην Ουκρανία το ελληνικό «πρόβλημα» στο μαλακό υπογάστριο της περιοχής εμφανίζεται σαν μια... σκωληκοειδής απόφυση που πρέπει να αντιμετωπιστεί με αποφάσεις χειρουργικού επιπέδου -ίσως και μονιμότερης προοπτικής- που δεν θα ταραξουν αυτή την σύμπλευση. Δεν είναι τυχαίο-κατά τη στήλη- ότι οι εκτιμήσεις του ΔΝΤ για τη χώρα και το χρέος δεν χαρακτηρίζονται από την μαυρίλα προηγούμενων εκτιμήσεων αν και βέβαια το τελευταίο δεν παύει να υπενθυμίζει στην ΕΚΤ τις υποχρεώσεις της όσον αφορά τη νομισματοποίηση του συνολικού χρέους της ευρωζώνης «μπροστά στον κίνδυνο του αποπληθωρισμού».

Μετά τις δύο πολιτικές διαστάσεις (εσωτερική και εξωτερική) στο σημείο αυτό συναντάμε την τρίτη -πιο ειδικά «οικονομική»- διάσταση αυτής της τελικά συναποφασισμένης από τους ιμπεριαλιστές -και αυτό πρέπει να τονίζεται -εξόδου.

Κάτω από την πίεση του περιορισμού μέχρι καταργήσεως των μέτρων εύκολης χρηματοπιστωτικής ρευστότητας της αμερικάνικης FED, από το επιτελείο του Ντράγκι -που δεν βρίσκεται πάντα σε ισορροπημένη ευθυγράμμιση με το Ecofin- επιδιώκεται το ελληνικό χρέος να ενταχθεί σε ένα γενικότερο ενδοευρωπαϊκό διακανονισμό. Καθώς βέβαια από εδώ και πέρα θα είναι η ίδια η ΕΚΤ ο ανώτατος και μοναδικός εγγυητής των δανείων και των όποιων επαναγορών ομολόγων πραγματοποιηθούν μέσω του γνωστού προγράμματος OMT ... Χωρίς κάτι τέτοιο βέβαια να σημαίνει πως το ΔΝΤ θα «εξαφανιστεί». Επιπρόσθετα, κανείς δεν μπορεί να εξασφαλίσει στην ΕΚΤ ότι η γεωπολιτική σύμπλευση που αναφέραμε ανάμεσα σε ΗΠΑ-ΕΕ θα συνεχιστεί ή ότι δεν θα φτάσει στα όρια της μέσα στο καμίνι της Ουκρανικής κρίσης. Δείγματα και τέτοιων ροπών υπάρχουν όπως επίσης καταγράφονται σημαντικές προειδοποιήσεις για επανάκαμψη της οικονομικής κρίσης γενικότερα. Το ελληνικό χρέος λοιπόν και η από δω και πέρα αντιμετώπιση του απασχολεί τους οικονομικούς αρθρογράφους. «Αλιεύσαμε» δύο προσεγγίσεις αυτού του ευρύτερου μελλοντικού ενδοευρωπαϊκού διακανονισμού χρέους από τον οικονομικό τύπο.

Η μία προσέγγιση αφορά τον γνωστό καθηγητή Βαρουφάκη και περιγράφει το εξής: «Η ιδέα είναι απλή: αντί να αντλεί το ελληνικό δημόσιο νέα ποσά από τον ESM για να αποπληρώνει ΕΚΤ, ΕΕ, ΔΝΤ και ιδιώτες, θα αντλεί από τις αγορές οι οποίες θα του δανείζουν με επιτόκια πολύ κάτω του αγοραίου επιπέδου (στο 4% το υπολογίζουν οι του γερμανικού υπουργείου οικονομικών) επειδή η ΕΚΤ εγγυάται (ή καλύτερα

απειλεί) πως αν τα επιτόκια αυτά ανέβουν πάνω από κάποιο επίπεδο, θα παρέμβει αγοράζοντας όσα ελληνικά ομόλογα χρειάζεται για να ρίξει τα επιτόκια στο αρχικό επίπεδο». Ίσως λίγο υπερβολικό. Όχι όμως τελείως άσχετο με την πραγματικότητα καθώς ήδη οι τιμές των επιτοκίων των έντοκων γραμματίων του δημοσίου για την εξυπηρέτηση του ελληνικού χρέους -στην πιο πρόσφατη δημοπράτηση- έχουν πέσει τόσο ώστε μπορούν να ανταλλαχτούν με ομόλογα χρέους.

Η άλλη εκτίμηση (γενικότερου και όχι σεναριακού χαρακτήρα) διατυπώνεται από τον Ηλία Σακαντιάρη στην Καθημερινή : «Η Ευρωζώνη θωρακίζεται πριν από τον επόμενο μεγάλο αγώνα. Σχεδιάζει τη διάταξη άμυνας στην επόμενη χρηματοπιστωτική κρίση. Βιάζεται να αποκαταστήσει την αξιοπιστία και την πρόσβαση στις αγορές σε όλα τα μέλη της. Θέλει η επόμενη κρίση εμπιστοσύνης να τη βρει με όλες τις χώρες της Ευρωζώνης «εκτός κινδύνου» (με τον ένα ή τον άλλο τρόπο), με πρόσβαση σε αγορές. Έχει λόγο: Η επόμενη απειλή προϋποθέτει οριζόντια αντιμετώπιση, χωρίς εξαιρέσεις, χωρίς προαπαιτούμενα... Στην επόμενη κρίση η ευρωπαϊκή διάταξη άμυνας δεν μπορεί να είναι α λα καρτ. Το όπλο της ποσοτικής χαλάρωσης λειτουργεί αποτελεσματικότερα όταν είναι οριζόντιο. Η ραγδαία αποκατάσταση της εικόνας της Ελλάδας στις αγορές βοηθά προς αυτή την κατεύθυνση, προετοιμάζει το έδαφος για ένα αξιόπιστο QE». (δηλαδή ποσοτική χαλάρωση, τύπωμα νέου χρήματος).

Με βάση τα παραπάνω εκτός από την στήριξη Σαμαρά η έξοδος στις αγορές έχει δοκιμαστικό, «τροχιοδεικτικό» χαρακτήρα στα πλαίσια των σχεδιασμών που εκτέθηκαν. Σε κάθε περίπτωση η συμφωνία «εξόδου στις αγορές» είναι ένας «ματωμένος γάμος» για τον λαό και τα συμφέροντα του. Όχι μόνο γιατί θα κληθεί να πληρώσει τα υψηλά επιτόκια γενεές επί γενεών αλλά και γιατί οι φανερές «οικονομικές πολιτικές λιτότητας» για τις οποίες «εγκαλείται» και καλείται να προχωρήσει σε αναθεώρηση (πραγματική ή «τάχα μου ») το γερμανικό οικονομικό επιτελείο, προϋποθέτουν αιματηρότατες για τα εργασιακά δικαιώματα «αναδιαρθρώσεις». Και σ` αυτό όλοι συμφωνούν...

(προδημοσίευση από την Προλεταριακή Σημαία που θα κυκλοφορήσει μετά το Πάσχα).

**Τις Χρεώσεις γράφει ο Δημήτρης Μάνος.*

Πηγή: www.kkemi.gr